

TA'LIMNI RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA O'QITUVCHINING KASBIY RIVOJLANISHI

G'iyosov Shavkatjon

To'raqo'rg'on tuman

1-son politexnikumi

Annotatsiya. O'qituvchilar yangi pedagogik yondashuvlar va metodlarni sinab ko'rib, ularning samaradorligini baholash uchun raqamli texnologiyalardan foydalanishi mumkin. Raqamli vositalar orqali ma'lumotlarni tezda almashish, yangiliklardan xabardor bo'lish va zamonaviy pedagogik tendensiyalar haqida bilib olish mumkin. Maqolada ta'lim jarayonida raqamlashtirishning o'qituvchi kasbiy rivojlanishiga ta'siri va uning qulayliklari xususida fikr-mulohazalar yuritiladi.

Kalit so'zlar. Ta'limni raqamlashtirish, kasbiy rivojlanish, raqamli texnologiya, individualizatsiya, kurslar, hamkorlik, raqamli ko'nikmalar.

O'qituvchining kasbiy rivojlanishida raqamli texnologiyalar muhim rol o'ynaydi. Ular bir qator imkoniyatlarni taqdim etadi, jumladan, o'qituvchilar uchun mo'ljallangan onlayn platformalar (masalan, Coursera, edX) orqali yangi bilim va ko'nikmalarni o'rganish mumkin. Raqamli texnologiyalar yordamida o'qituvchilar dars materiallari, ilmiy maqolalar, video darslar va boshqa resurslarga osongina kirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Raqamli platformalar orqali boshqa o'qituvchilar bilan tajriba almashish va hamkorlik qilish imkoniyatlari yaratiladi. Bu esa professional tarmoqni kengaytirishga yordam beradi.

O'qituvchilar yangi pedagogik yondashuvlar va metodlarni sinab ko'rib, ularning samaradorligini baholash uchun raqamli texnologiyalardan foydalanishi mumkin. Raqamli vositalar orqali ma'lumotlarni tezda almashish, yangiliklardan xabardor bo'lish va zamonaviy pedagogik tendensiyalar haqida bilib olish mumkin.

Shu tariqa, raqamli texnologiyalar o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishini tezlashtiradi, ularning malakasini oshiradi hamda ta'lim jarayonini sifat jihatidan yaxshilaydi.

Ta'limni raqamlashtirish (yoki raqamli ta'lim) zamonaviy ta'lim tizimlarida muhim o'rin egallaydi. Ushbu jarayonning bir nechta afzalliklari mavjud:

- Oson kirish imkoniyati: Raqamli ta'lim materiallariga internet orqali qulay kirish imkoniyati, talabalar uchun ko'p resurslardan foydalanishga yordam beradi.
- Individualizatsiya: Talabalar o'z bilim darajalariga mos ravishda materiallarni tanlashlari va o'z tezliklarida o'rganishlari mumkin.

- Interaktivlik: Raqamli platformalarda interaktiv elementlar, masalan, video darslar, viktorinalar va simulyatsiyalar bilan ishlash orqali talabalar faol ishtirok etishadi.
- Ma'lumotlarni tahlil qilish: Ta'lim jarayoni davomida to'plangan ma'lumotlarni tahlil qilib, o'qituvchilar va talabalarga samaradorlikni oshirish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni taqdim etadi.
- Yana mobil qo'llanilishi: Mobil qurilmalar yordamida ta'lim materiallariga istalgan joyda va istalgan vaqtda kirish imkoniyati talabalarni harakatda saqlaydi.
- Resurslarning tejamkorligi: Raqamli materiallar ishlab chiqarish va tarqatishda an'anaviy resurslarga nisbatan arzonroq bo'lishi mumkin.
- Global tajriba almashinuvi: Raqamli platformalar orqali talabalar dunyoning turli burchaklaridan boshqa talabalarning fikrlari va tajribalari bilan tanishish imkoniyatiga ega bo'lishadi.
- Innovatsion pedagogik usullar: Ta'limni raqamlash pedagogik yondashuvlarni yangilashga va innovatsion metodlarni joriy etishga yordam beradi.
- Davomiy ta'lim imkoniyatlari: O'qituvchilar hamon kasbiy rivojlanishni davom ettirish uchun onlayn kurslar va seminarlar orqali bilimlarini yangilashlari mumkin.
- Ijtimoiy aloqalarni kuchaytirish: Raqamli platformalarda talaba-o'qituvchi va talaba-talaba o'rtasidagi muloqotni yanada kuchaytirishga yordam beradi, bu esa bir-biridan o'rganishga ko'maklashadi.

Ta'limni raqamlashtirish ushbu afzalliklari bilan nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki zamonaviy jamiyatning talablariga mos keladigan yangi avlodni tayyorlashda muhim rol o'ynaydi.

Ta'limni raqamlash va raqamli ta'lim tizimlaridan foydalanish, o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada samarali qilish, o'qituvchilarning bilim va ko'nikmalarini kengaytirish imkonini beradi. Quyida raqamli ta'lim sharoitida o'qituvchining kasbiy rivojlanishi uchun bir necha muhim jihatlar keltirilgan:

1. Raqamli Ko'nikmalarni O'rganish: O'qituvchilar zamonaviy raqamli vositalarni samarali ishlatishni o'rganishlari zarur. Bu, masalan, onlayn platformalar, taqdimot dasturlari va interaktiv materiallar bilan ishlashni o'z ichiga oladi.

2. Kurslar va Sertifikatlar: O'qituvchilar uchun onlayn kurslar va sertifikat dasturlari orqali yangi bilimlarni egallash imkoniyatlari mavjud. Bu esa ularning malakasini oshirishga yordam beradi.

3. Hamkorlik va Tajriba Almashish: Raqamli muhitda o'qituvchilar boshqa mutaxassislar bilan tajriba almashishi mumkin. Onlayn forumlar, vebinarlar va seminarlar bu jarayonda yordam beradi.

4. Innovatsion Usullarni Qo'llash: Raqamli texnologiyalar yordamida interaktiv darslar o'tkazish, virtual simulyatsiyalar yaratish yoki gamifikatsiya elementlarini qo'shish orqali o'qituvchilar darslarni qiziqarli va samarali qilishlari mumkin.

5. Ma'lumotlarni Tahlil Qilish: Raqamli tizimlardan foydalanib, o'qituvchilar talabalarning natijalarini tahlil qilishlari mumkin. Bu esa individual yondashuvni amalga oshirishga yordam beradi.

6. Davomiy Ta'lim: Ta'lim jarayonida yangi tendentsiyalar va metodologiyalar bilan tanishib borish uchun doimiy ravishda yangilanib turadigan ma'lumotlarga ega bo'lish muhimdir.

7. O'z-o'zini Baholash: O'qituvchilar o'z faoliyatlarini baholash orqali kuchli tomonlarini aniqlab olishlari mumkin, bu esa ularning kasbiy rivojlanishini yanada samarali tashkil etishga yordam beradi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki, raqamli ta'lim sharoitida o'qituvchi sifatida muvaffaqiyat qozonish uchun doimo yangi bilimlarni egallab borish va zamon talablariga moslashishga tayyor bo'lish zarurdir. O'qituvchilar raqamli texnologiyalar yordamida interaktiv darslarni tashkil etish, masofaviy ta'lim berish va o'quvchilarning ehtiyojlariga mos ravishda individual yondashuvlarni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Raqamli texnologiyalar yordamida o'qituvchilar o'z faoliyatlarini baholash, natijalarni tahlil qilish va takomillashtirish yo'llarini izlash imkoniyatiga ega bo'lishadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. G'ulomov S.S. va boshqalar "Axborot tizimlari va texnologiyalari". Oliy o'quv yurti talabalari uchun darslik. - T: "Sharq", 2000.
2. Raximov N.O. Intellectual o'qitish tizimlarida bilimlarni ifodalash modellari // TATU xabarlar. – Toshkent. №4. 2010.
3. Kadirov M.M. "Axborot texnologiyalari" fanidan o'quv qo'llanma. 1-qism. - T.: «Sano-standart» nashriyoti, 2018.
4. Брусиловский П.Л. Интеллектуальные обучающие системы. // Информатика. Наука-технический сборник. Киев, 1990. № 2.
5. www.mavdoo3.com
6. www.ziyo.uz